

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสำรวจสภาพวิทยุชุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์ ความถี่ 101.75 M.Hz สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปราย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดรายการวิทยุชุมชนของ สวท.บุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดรายการวิทยุชุมชน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อรายการวิทยุชุมชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรกับความพึงพอใจต่อรายการวิทยุ

ชุมชน

สมมติฐานของการวิจัย

ประชากรที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อรายการวิทยุชุมชนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์ คณะอนุกรรมการผลิตรายการวิทยุชุมชน อาสาสมัครประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน อาสาสมัครวิทยุชุมชน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 52 คน ประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ที่รับฟังรายการวิทยุชุมชนความถี่ 101.75 M.Hz ชัดเจน จำนวน 79,868 ครั้วเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 52 คน ประชากรที่รับฟังรายการวิทยุชุมชน ความถี่ 101.75 M.Hz ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 500 คน และเก็บรวบรวมได้กลุ่มตัวอย่าง 429 คนรวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 481 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นเองโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด คิดเป็น ร้อยละ 99.98 % และมีความสมบูรณ์ในการตอบทุกฉบับ นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS หาค่าสถิติตามที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าสถิติของข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการฯ อาสาสมัคร เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน แบ่งเป็น 3 ตอน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน แบ่งเป็น 3 ตอน

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรกับความพึงพอใจในรายการวิทยุชุมชน โดยใช้ค่า Chi-Square

สรุปผลการวิจัย

การสำรวจสภาพวิทยุชุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์ ความถี่ 101.75 M.Hz สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการจัดและผลิตรายการวิทยุชุมชน การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
 จำนวนเป็นด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน ดำเนินการมากที่สุดในเรื่องของการค้นหาปัญหา และ
 ความต้องการของชุมชนก่อนการวางแผนรูปแบบการจัดรายการ รองลงมาได้แก่ มีการเก็บรวบรวม
 ข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำรายการ ดำเนินการง่ายที่สุดในเรื่องของการวางแผน โดยคณะ
 กรรมการและคณะอนุกรรมการมีการวิเคราะห์และแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดรายการล่วงหน้า

1.2 ด้านเนื้อหาสาระรายการ ดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหารายการทันข่าวเช้าที่
 รองลงมาได้แก่ เนื้อหารายการมีความถูกต้องมีแหล่งอ้างอิงสามารถตรวจสอบได้ ดำเนินการน้อยที่
 สุดได้แก่มีการตรวจสอบเนื้อหารายการก่อนทุกครั้ง

1.3 ด้านผู้จัดรายการ ดำเนินการมากที่สุดได้แก่ มีความรับผิดชอบตรงต่อเวลา รอง
 ลงมาได้แก่ ผู้จัดรายการมีความรู้ความสามารถในการจัดรายการวิทยุชุมชนเป็นอย่างดี ดำเนินการ
 น้อยที่สุดได้แก่ มีความรู้เรื่องการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

1.4 ด้านผู้ผลิตรายการ ดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ ในการผลิตรายการแต่ละครั้ง ผู้จัด
 รายการมีส่วนร่วมในการผลิตรายการ รองลงมาได้แก่ มีรูปแบบการผลิตรายการที่หลากหลาย
 ดำเนินการน้อยที่สุดได้แก่ ในการผลิตรายการแต่ละครั้งผู้บริหารสถานีวิทยุมีส่วนร่วมในการผลิต
 รายการ

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมใน
 การจัดรายการ รองลงมาได้แก่ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอปัญหาในการจัดรายการวิทยุ
 ชุมชน ดำเนินการน้อยที่สุดได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกขั้นตอนของการจัดราย
 การวิทยุชุมชน

2. สภาพปัญหาในการจัดรายการวิทยุชุมชน ดำเนินการในระดับปานกลางจำนวน ได้
 ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน ปัญหาที่ดำเนินการมากที่สุดได้แก่ ขาดการค้นหาปัญหา
 และความต้องการของชุมชน ก่อนการวางแผนรูปแบบการจัดรายการวิทยุชุมชน รองลงมาได้แก่
 ขาดการวางแผนด้านการจัดรายการวิทยุชุมชนไว้ล่วงหน้าและดำเนินการน้อยที่สุดได้แก่ ขาดการ
 รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำรายการวิทยุชุมชน

2.2 ด้านเนื้อหารายการ ปัญหาที่ดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมใน
 การกำหนดเนื้อหาสาระรายการ รองลงมาได้แก่ ไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหารายการ
 ปัญหาที่ดำเนินการน้อยที่สุด ได้แก่ ขาดการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเนื้อหา
 รายการ

2.3 ด้านผู้จัดรายการ ปัญหาที่ดำเนินการมากที่สุดได้แก่ ผู้จัดรายการไม่มีการพัฒนาตนเอง และจัดรายการไม่มีความสามารถ ในการทำให้ผู้ฟังเพลิดเพลินตลอดรายการ รองลงมาได้แก่ ผู้จัดรายการไม่สามารถปรับให้เข้ากับคนทุกชั้น ทุกประเภททั้งในเวลาและนอกเวลารายการ ปัญหาที่ดำเนินการน้อยที่สุดได้แก่ ผู้จัดรายการขาดเหตุผลในการปรับปรุงการจัดรายการ

2.4 ด้านผู้ผลิตรายการ ปัญหาที่ดำเนินการมากที่สุดได้แก่ รูปแบบการผลิตรายการที่ซ้ำซาก รองลงมาได้แก่ ผู้จัดรายการไม่มีส่วนร่วมในการผลิตรายการ ปัญหาที่ดำเนินการน้อยที่สุดได้แก่ ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตรายการ

2.5 ด้านการมีส่วนร่วม ปัญหาที่ดำเนินการมากที่สุดได้แก่ การวางแผน การจัดรายการทั้งหมดดำเนินการโดยผู้ผลิต หรือผู้จัดรายการฝ่ายเดียว และชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อประเด็นปัญหาในการจัดรายการวิทยุชุมชน รองลงมาได้แก่ การกำหนดเนื้อหาในการจัดรายการแต่ละครั้งทำโดยผู้จัดรายการเพียงฝ่ายเดียว ปัญหาที่ดำเนินการน้อยที่สุดได้แก่ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาจากการจัดรายการวิทยุชุมชน

3. ความพึงพอใจที่มีต่อรายการวิทยุชุมชน อยู่ในระดับปานกลางจำแนกเป็นรายการต่าง ๆ ดังนี้

3.1 รายการทันข่าวเช้านี้ พึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาสาระดีมีประโยชน์ รองลงมาได้แก่ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย พึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ พุดมีสาระและแทรกอารมณ์ขัน

3.2 รายการบอกกล่าวเล่าแจ้ง พึงพอใจมากที่สุดได้แก่ เนื้อหาสาระดีมีประโยชน์ รองลงมาได้แก่ ผู้ดำเนินรายการ พึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ พุดมีสาระและแทรกอารมณ์ขัน

3.3 รายการร่วมคิดร่วมคุย พึงพอใจมากที่สุดได้แก่ เนื้อหาสาระดีมีประโยชน์ รองลงมาได้แก่ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย พึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ พุดมีสาระและแทรกอารมณ์ขัน

3.4 รายการร่วมด้วยช่วยกัน รายการเสียงจากชุมชน และรายการภูมิปัญญาชาวบ้าน มีความพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ เนื้อหาสาระดีมีประโยชน์ รองลงมาได้แก่ ผู้ดำเนินรายการ ความพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ พุดมีสาระและแทรกอารมณ์ขัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างรายการทันข่าวเช้านี้ บอกกล่าวเล่าแจ้ง ร่วมคิดร่วมคุยร่วมด้วยช่วยกัน เสียงจากชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน กับ เพศ อายุและอาชีพของประชาชน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษารวบรวมสภาพการจัดรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์ ความถี่ 101.75 M.Hz ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่พบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการจัดและผลิตรายการวิทยุชุมชนการดำเนินการอยู่ที่ระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะขาดการศึกษาความต้องการของชุมชน ซึ่งการจัดรายการวิทยุชุมชนที่จะประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิภพนั้น จะต้องมีการวางแผนการจัดรายการเป็นแผนปฏิบัติรวม และแบ่งแผนไปตามประเภทของรายการวิทยุ ในแต่ละแผนขอยุ่เน้นเจาะจงว่ามีกิจกรรมใดบ้าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการจัด และผลิตรายการ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าผู้ปฏิบัติคือผู้กำหนดแผน และกำหนดกิจกรรมในแผน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ นภาพกรณ์ ชัยเจริญกุล (2532) ที่กล่าวถึง การจัดการเปรียบเทียบเหมือนยุทธศาสตร์ซึ่งหมายถึง การวางแผนปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ และเป็นการวางแผนล่วงหน้าในการจัดกำหนดการหรือตารางรายการทั้งหมด เพื่อให้รายการออกอากาศตรงตามความต้องการของผู้ฟัง และจากการวิจัยพบว่าด้านเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะด้านเนื้อหาทันรายการทันเหตุการณ์ก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดรายการวิทยุ เพราะสภาพปัจจุบันคนหรือผู้บริโภคมีเวลาจำกัด ในการติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ถ้าสถานีวิทยุนำเสนอรายการที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ก็จะเป็นแรงดึงดูดให้คนติดตาม และรับฟังข่าวสารมากขึ้น โดยเฉพาะข่าวสารในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรีย์ พันเจริญ (2531) ได้กล่าวถึงวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นว่ามีบทบาทที่สำคัญคือให้ความรู้ ความบันเทิง เสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและติดตามรายงานเหตุการณ์นั้นได้ตลอดและต่อเนื่อง นอกจากนี้การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จ ผู้จัดรายการและผู้ผลิตรายการต้องมีความรับผิดชอบตรงต่อเวลา และการเปิดโอกาสมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในการรายการวิทยุชุมชน เพราะสิ่งต่าง ๆ ที่เสนอออกอากาศไปนั้น บุคคลที่จะประเมินได้ว่าดำเนินรายการดีมีคุณภาพแค่ไหน ต้องเป็นบุคคลภายนอกซึ่งได้แก่ผู้ฟังนั่นเองเสียงของชุมชน หรือผู้ฟังจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ทางสถานีควรดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างทางสถานี กับผู้ฟังในทางที่จะสร้างสรรค์สังคม สอดคล้องกับ สุรินทร์ แปลงประสพโชค (2542) ที่กล่าวว่า จุดเด่นของวิทยุชุมชนคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีการใช้สื่อวิทยุในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน และงานวิจัยของดีไซน์ (Desai, 1976) ที่พบว่า การกำหนดเนื้อหาในรายการพูดคุยสนทนา ต้องเป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวที่ชาวบ้านสนใจเพื่อที่ชาวบ้านจะได้มีโอกาสทั้งเป็นผู้รับสาร โดยติดตามฟังและเป็นผู้ส่งสาร (ปัญหา) แสดงความคิดเห็นได้

2. สภาพปัญหาในการจัดรายการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผู้จัดรายการไม่มีการพัฒนาตนเอง และชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดรายการ ซึ่งตามแนวคิดของการจัดรายการวิทยุชุมชนจึงควรให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะความน่าเชื่อถือของผู้จัดรายการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการความน่าเชื่อถือของ ประมะ สตะเวทิน (2539) ที่กล่าวว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อ ความน่าเชื่อถือ ต่อผู้จัดรายการและผู้ผลิตรายการ ที่ป้อนเนื้อหาสาระที่เป็นประ โยชน์และน่าเชื่อถือ ย่อมทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจติดต่อกับรายการวิทยุชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดรายการเพราะตรงตามความต้องการของผู้รับสาร

3. ความพึงพอใจของผู้รับฟังวิทยุชุมชนที่มีต่อ รายการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง จากการวิจัยกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก จะมีความพึงพอใจรายการต่าง ๆ วิทยุชุมชนในด้านเนื้อหาสาระ ดีมีประโยชน์ การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายของผู้จัดรายการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เมอร์ริลด์ และ โกลเวนสไตน์ (1971) การเลือกรับสื่อของผู้รับสารหรือความต้องการข่าวสารของปัจเจกบุคคลนั้นคือ ต้องการ ได้รับข่าวสารที่เป็นประ โยชน์และนำไปใช้ประ โยชน์ เพื่อสนองความสนใจของตนเองและความคิดของ ประมะ สตะเวทิน (2531) เนื่องจากกลุ่มนักจัดรายการ ซึ่งเป็นผู้ส่งสารมีความน่าเชื่อถือ การใช้ภาษาที่เป็นกันเองกับผู้รับสาร เสนอรูปแบบรายการเป็นที่น่าสนใจ สร้างความเชื่อและความพึงพอใจต่อผู้ฟังที่มีต่อรายการวิทยุชุมชน ย่อมทำให้ผู้ฟังมีพฤติกรรมสื่อสาร กับรายการวิทยุชุมชนพร้อมที่จะเปิดรับข่าวสารของรายการวิทยุชุมชน โดยประเมินค่าแล้วว่ารายการเป็นประ โยชน์ มีสาระต่อตนเองและชุมชน

4. ความสัมพันธ์จากการวิจัยพบว่า เพศ วุฒิการศึกษา มีความสัมพันธ์กับรายการวิทยุชุมชน กล่าวคือ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการรับฟังวิทยุต่างกัน ส่วน อายุ รายได้ อาชีพ ไม่มีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อรายการวิทยุชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสศรี หาญสมวงศ์ (2533) พบว่า ผู้โดยสารที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความพึงพอใจต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนซึ่งได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพมีความสัมพันธ์กันกับรายการวิทยุชุมชนทั้ง 6 รายการ ประชาชนที่รับฟังรายการวิทยุชุมชนจะเลือกรับฟังเฉพาะรายการที่เหมาะสมกับ เพศ อายุและอาชีพของตนเอง ดังนั้น คณะผู้ดำเนินงานจัดทำรายการวิทยุชุมชนต้องตระหนักถึงความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ และอาชีพของประชาชนที่รับฟังรายการวิทยุชุมชน ยอมรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการวิทยุชุมชนต้องแบ่งประเภทของรายการตามลักษณะของกลุ่มผู้ฟัง เช่น แบ่งตามเพศ แบ่งตามวัยและแบ่งตาม อาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการแบ่งประเภทของรายการวิทยุของ นภาพกรณ์ กัญฉริยะกุล (2534 : 66) เพื่อเป็น

ประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด รวมทั้งการนำเสนอสื่อต่าง ๆ ผ่านรายการวิทยุชุมชนก็จะมีคุณค่ามีคุณภาพทั้งผู้ฟังและผู้ผลิตรายการ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สภาพการจัดและผลิตรายการวิทยุชุมชน ควรได้รับการพัฒนาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ควรเปิดโอกาส ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตและจัดรายการ มีการวางแผนโดยคณะกรรมการ และตรวจสอบเนื้อหารายการก่อนออกอากาศทุกครั้ง และด้านผู้ผลิตรายการ และผู้จัดรายการควรได้รับการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น มีเทคนิคในการถ่ายทอดสู่ผู้ฟังด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายเป็นกันเอง และแทรกอารมณ์ขัน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานีควรมีส่วนร่วมในการผลิตรายการ

2. สภาพปัญหาในการผลิตและการจัดรายการวิทยุชุมชน ควรได้รับการพัฒนาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ทางด้านการวางแผน เนื้อหารายการ ด้านผู้ผลิตรายการ และผู้จัดรายการ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วม เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการผู้ฟังชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอนทุกขั้นตอน ตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ

3. ความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อรายการวิทยุชุมชน อยู่ในระดับปานกลางควรปรับปรุงรายการวิทยุชุมชนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากรายการบางรายการตัวผู้จัดรายการเอง หูคไม่มีการและไม่แทรกอารมณ์ขัน ทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย สถานการณ์ปัจจุบันคนส่วนมากเร่งรีบกับการกิจการค้าเงินชีวิต การทำมาหาเลี้ยงครอบครัว เกิดภาวะความเครียด เพราะฉะนั้นรายการวิทยุบางรายการควรมีเสียงเพลงสอดนิยมนำให้ฟัง หรือผู้จัดรายการมีอารมณ์ขันพูดเป็นกันเอง จะทำให้ภาวะดังกล่าวลดน้อยลง และการฟังวิทยุเป็นสื่อราคาถูกมีทุกบ้าน ทุกครอบครัว และเห็นสื่อที่สื่อสารได้ทางเดียวคือได้ยินเสียง ดังนั้นการฟังวิทยุชุมชนจะทำให้ได้ความรู้กับการทำงานอื่น ๆ ได้ในภาวะที่คนเร่งรีบกับการทำงาน โอกาสที่จะได้รับข่าวสารนั้นมีน้อยมากกรณีที่ทำงานอย่างอื่นด้วย และฟังวิทยุไปด้วย ก็จะทำให้ได้รับข่าวสารที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ ในขณะที่เดียวกันก็ได้รับความรู้ความบันเทิงควบคู่กันไป เพราะฉะนั้นรายการวิทยุชุมชนซึ่งมีหน้าที่ในการจัดสรรสิ่งดี ๆ ผู้ผู้ฟังควรคัดเลือกข่าวสาร ที่ทันสมัยความเคลื่อนไหวของชุมชน รวมทั้งจัดสรรผู้จัดรายการที่มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารสู่ผู้ฟัง รวมทั้งเปิด โอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาสร้างสรรค์สิ่งที่ดีสู่ผู้ฟัง และมีการวางแผนในการดำเนินการตามขั้นตอนตลอดทั้งการติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขและ พัฒนารายการวิทยุชุมชนเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากวิทยุชุมชนเป็นวิทยุที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น ควรศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการต่อการจัดรายการวิทยุชุมชน

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการวิทยุชุมชน

3. ควรศึกษาเชิงคุณภาพในด้านการจัดรายการและผู้จัดรายการวิทยุชุมชน เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบรายการวิทยุชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University